

ABONAMENT:

Pe an 6 cor.; pe 1/2 an 3 cor.

Pentru România pe an 15 Lei.

Manuscripte nu se redau.

LIBERTATEA

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu prețuri foarte moderate.

Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

Părerăa unui profesor universitar din București, despre activitatea inaugurată la Dobra.

Precum aflăm din „Tel. Rom.“, ziarul „Vremea“, care apare în București, și-a propus să se adreseze celor mai de frunte naționaliști din capitala regatului român, pentru a afla, care este părerea lor față cu mișcarea politică a Românilor din regatul ungar, inaugurată acum de curând, prin candidarea și alegerea dlui Dr. Aurel Vlad de deputat pentru dieta maghiară!?

Numitul ziar a cerut până acuma părerea unui membru din comitetul Ligii culturale, — originar dela noi — (pare a fi dl Aurel C. Popovici), care i-a dat răspuns evasiv, din motivul, că are de gând să vină acasă, și n'ar voi să vină certat cu nimeni, nici cu activiștii nici cu pasiviștii, și apoi a domnului profesor universitar Emil Antonescu, care și-a spus părerea personală fără nici o rezervă și cu destulă cunoștință de cauză.

Intrebat fiind din partea unui redactor dela numita foaie, că ce impresie a făcut asupra sa alegerea de deputat dela Dobra, și că ce părere are el despre așa numiții activiști, dl profesor a răspuns următoarele:

„Pe mine personal, și pe toți cari ne ocupăm de chestiunea națională, alegerea D-rului Aurel Vlad nu poate decât să ne bucure. Acest eveniment este de o importanță netăgăduită. El este o reînviere a mișcării naționale în Ardeal, este o îndrumare spre bine. Alegerea D-rului Vlad a pus în mișcare chiar pe Unguri, cari au rămas surprinși de eșirea Românilor pe terenul luptelor politice. Deși numai un singur deputat a fost ales, Ungurii par a fi destul de îngrijați și să întreabă, ce va fi mâne, când 15, 20 ori 25 de deputați români vor fi trimiși în parlament?“

Făcând redactorul ziarului „Vremea“ observarea, că dl profesor universitar Antonescu pare a fi activist cu de-abinele, — acesta i-a răspuns:

„Da; căci numai prin luptă se poate ajunge la rezultat mulțumitor. Viitorul, fără să mă înșel în prevederile mele, este al activiștilor. Chiar majoritatea membrilor Ligii aproabă cu tot sufletul intrarea lor în luptă, și după cele-ce am constatat și în călătoria mea din anul trecut în Transilvania, am căpătat convingerea, că generația tinăra înclină cu totul pentru activitate. Evident, că în număr pasiviștii pot fi mai numeroși.

„Dar' curentele când se formează, atrag după ele chiar pe cei mai îndărătnici. Ar fi fatal, dacă nu toți Români vor isprăvi prin a să înțelege și a lupta împreună, ca un singur om, când un singur ideal au toți. Activiștii sunt mai puțini dar' au și elemente mai energice, mai viguroase; și când ai oameni hotărâți, e lesne să-ți faci aderenți“.

La a treia întrebare, de cuprinsul: „credeți că e oportună o manifestare energică a Românilor pe terenul luptelor politice?“, profesorul Antonescu a răspuns astfel:

„Nu numai că e oportună dar' e necesară. Români de peste munți au făcut o mare greșală că nu au luptat și până acum. La 1867, ce e drept, cu încheierea dualismului între Ungaria și Austria, Români au luat o atitudine hotărâită ostilă Ungariei, nevoind să o recunoască, și în consecință s'au abținut dela ori-ce manifestare politică, hrănindu-se cu speranța, că mai curând sau mai târziu Ungaria va sfârși prin a fi distrusă. Lucrurile însă nu s'au petrecut așa. Ungurii nu numai că nu au fost distruși dar' mai mult s'au întărit și încearcă să distrugă ei pe Români.

„Pasivitatea a fost deci o greșală. Pe Unguri nu-i mai genează pasivitatea Românilor. Lucrează ca și cum aceștia n'ar exista, căci rezistența pasivă nu le face nici o pedecă. Români văd singuri că nu pot aștepta numai dela împrejurări să le rezolveze chestiunea“...

Domnul profesor Antonescu are mare încredere în isbânda desăvârșită a activiștilor și în succesul luptelor lor electorale, cari vor scoate la lumină pe adevărații șefi ai poporului român dela noi, dat fiind, că împrejurările fac pe șefi, iar' nu oamenii singuri. Concede dl profesor, că se vor face multe și opintite încercări pentru a să înăbuși mișcarea Românilor, dar' în cele din urmă crede că totuși Români au să rămână învingători.

Domnul profesor Antonescu și-a încheiat espunerea părerilor în chestia aceasta cu declarațiunea, că față cu mișcările noastre politice, frații din regat au să păstreze o atitudine de observație, neameste-cându-se în luptele noastre, pentru-că Români din regatul ungar „sunt destul de numeroși pentru a putea lupta singuri, fără spriginul României“.

Declarațiunile acestea, le scriem și noi întocmai.

Alegeri nouă?

Ziare bine informate vieneză, ca „Neue Fr. Presse“, scriau la începutul săptămânii de față, că în cercurile dătătoare de ton prinde tot mai mult teren ideea, de a scoate Un-

ia din halul seu parlamentar de azi, prin disolvarea dietei din Budapesta și rânduirea unor alegeri nouă de deputați, — cu scopul evident de a mai curăți dieta de unii din palavragii de azi.

Prin cercurile dietale din Pesta încă se ține, că Khuem Héderváry, dacă vede că kossuthiștii zădărnicesc încă mult lucrările dietei, nu se va da napoi dela hotărârea de a risipi dieta și a conduce el alegeri nouă, deși aflându-se țeara încă în stare de ex-lex, alegerile nouă s'ar lua de juristi, ca un act nelegal și neconstituțional.

Români nostri se fie cu luare aminte la evenimente, ca să nu ne găsească și să treacă iarăși peste noi lăsându-ne în halul și desorganizarea în care ne aflăm.

O organizare repede a doritorilor de activitate serioasă, să impune fără amânare!

Din „Alkotmány“.

— Despre activitatea Românilor. —

Ziarul »Alkotmány«, organul partidului popular catolic, are în numărul seu dela 7 Iulie, în preajma vorbirii dlui Dr. Aurel Vlad în parlament, următoarea notiță de apreciere a politiceii activiste române și a reprezentantului ei în dieta din Pesta:

„In cercul electoral al Dobrei au ales pe avocatul din Deva Dr. Aurel Vlad de deputat cu program național român. El ar fi așadar de prezent întâiul și până acum singurul, care stă pe această basă. După viitoarele alegeri generale însă, nu va rămânea singur. Pentru-că dacă și nu toți Români, dar în cea mai mare parte sunt hotărâți a o rupe cu pasivitatea. Au văzut că cu aceasta nu-și ajung scopul, pentru-că nu îi ia nime în seamă. S'au săturat de deputații jidani și francmazoni, pe care îi trimetea guvernul, cu presiuni oficioase, asupra capului lor.

„Dr. Aurel Vlad e un om isteț și vrednic. Numai că e înflăcărat daco-român. Dar constituțiunea o respectează.

„Dacă (deputații maghiari) nu se vor prinde cu el, nu se vor acăța de el, deja acum la prima lui pășire, sau dacă el nu aruncă neghină, — apoi parlamentul ungar poate avea numai folos din aceea, că un membru al seu în înțeles distins ține înaintea ochilor interesele Românilor ardeleni.

„Domnii Pichler și Olay însă, pot să facă și din el un Pavlovici Ljubomir dacă așa le place. Numai că ar trebui să ne cugetăm la aceea, ca la viitoarele alegeri generale pot să vină ușor mai mulți deputați români în parlament și încurajați de pilda ce li-se dă, vor putea să aranjeze și ei admirabile scandale, mână în mână cu celealalte naționalități, — și se va face atunci din parlamentul ungar, un Reichsrath!

„Activitatea Românilor e de altfel lucru serios“.

„Tribuna Poporului“ dela Arad a declarat deja rezolut, că se va lupta pentru ea (pentru activitate) până la ultima picătură. În Ardeal asemenea mulți bărbați diștinsi, mai ales din generația tinăra, condamnă pasivitatea. Politica aceea de vecinice gravamine

— zic ei — și vecinice tânguiri, nu mult ajunge. Pofteste și păsește pe câmpul faptelor. Acolo țî-se dă prilegiu la luptă, dar și la aceea, ca să se lămurească vederile și să înceteze neîncrederea. Pentru aceasta însă ar fi de lipsă, ca și din partea maghiară să fie cunoscută situația din teme!“.

Apelul M. Sale.

În încurcătura politică — în halul, în care se află guvernul actual, doar' cuvântul M. Sale ar putea liniști spiritele atâta de agitate.

De-altcum unele ziare și dau ca sigură știrea, că Majestatea Sa are de gând a să adresa prin un manifest către credincioșele Sale popoare din Ungaria invitându-le să-și ajute a scoate țeara din încurcătura mare în care au arunca'to în timpul din urmă unii și alții.

Mormântul dela Cebea.

Mormântul eroului național Avram Iancu, care odichnește în umbra Goronului lui Horia, la Cebea, nu-l uităm noi Români în veci, dar nu ne lasă nici șovinismul unguresc să-l uităm!

Știm câte procese s'au dat în jurul numelui eroului ce zace în acel nouă atât de scump mormânt. Mai nou fu procesul universitarului Novacovici pentru depunerea unei cununi cu tricolor pe crucea lui. Tinărul a fost pedepsit pentru vorbirea cu care a depus cununa, — dar cununa i-s'a dat înapoi ne-aflând tabla regvină în cununa însași.

Primindu-o napoi, Dl Novacovici, însoțit de domnii Francisc Hossu și Dr. Iustin Pop, avocați în Deva, au mers anul trecut, în Iulie, și au reasezat cununa pe mormântul căreia fusese destinată.

Acum aflăm, că solgăbirul din Baia-de-Criș, a pedepsit pe acești 3 domni, la 20 Iunie n. c., cu câte 30 cor. în bani, pentru punerea de nou a cununii cu „colori străine“...

Domnii pedepsiți au apelat însă osânda dictată lor, — pe motiv că dacă tabla regească a aflat de bine a reda cununa cu pricina, apoi de sigur au avut și dreptul a o pune de nou acolo de unde fusese luată cu puterea.

Semnele timpului, când puil e mai cuminte ca cioara, solgăbirul mai bun legiutor ca o tablă regească!

Osândă nouă

Deputarul naționalist slovac Valasek, a fost osândit la 3 luni temniță de stat, pentru-că pe vremea alegerii sale de deputat a ținut poporului o vorbire, în care a zis:

„Ne prostesc și ne otrăvesc copii cu limba maghiară. Trebuie să ne silim, cu limba slovacă să nu fie cea din urmă, ear Ungurii ducă-se în Asia, de unde au venit și fie cum au fost înainte cu o mie de ani!“

În aceasta au aflat domnii că e faptul „agitației“ și pentru aceasta tribunalul Pa osândit la pedeapsă de mai sus.

Deputatul a recurat. Acum i-a sosit judecata instanței de-a doua a Tablei regesti care a schimbat osânda în un an temniță de stat și 1000 cor. pedeapsă în bani.

A recurat de nou la Curie.

Suveniruri. Și bune și rele dela alegerea din Dobra II

La Dobra sentimentul național a făcut curată exploziune din prilegiul alegerii de deputat ce trecu. Explosiune care a spart și zdrobit toate opritorile, zăgazurile ce i-le ridicase o administrație și un sistem de guvernânți abusivi.

Foile ungurești au și scris'o repetit, că această alegere a reușit așa precum a reușit, cu biruința candidatului naționalist, numai în urma terorizării celei foarte mari ce s'a făcut prin popor asupra alegătorilor! Și ele scot asta la iveală ca un semn — vezi d-ta — că alegerea n'a fost „liberă“, că alegătorii au mers ca de frică sub steagul candidatului naționalist. O scot la iveală ca o umbră a alegerii, ba chiar ca o „pată“ pe ea!

Off! of! Ce țî-e inima cea delicată și iubitoare de „libertate“ a gazetelor jidovești și maghiaroane!

Dar noi să recunoaștem că da, a fost și terorizare. Printre cei 266 de votați ai dlui Dr. Vlad, să fi fost poate, numai poate, vre-o 10—15 înși cari să fi votat cu el numai răpiți oarecum și ei de valurile puternice pe care le ridicase însuflețirea cea mare a poporului întreg, — ceialalți însă, covârșitoarea majoritate, să ierte jupânii dela foile ungurești, dar au alergat de bună voie, duși de inimile lor, sub steagul național român!

Iar dacă admitem că vor fi fost unii, puțini, și de cei luați de curent, cari dară să fi votat cu Dr. Vlad numai „terorizați“ — o facem nu pentru că i-am putea numi cu numele, ci pentru ca să admitem teoria terorizării din jos în sus! Pentru-că noi această teorie nu numai o admitem, dar o aflăm chiar de singura îndreptățită! Și deja în numărul prim al foii noastre, îndată la apariție, noi am scos la iveală și acest principiu, ca pe unul admis printre principiile după cari ne vom orienta lucrarea noastră politică în sinul poporului.

Căci dacă e drept că poporul e temelia statului însuși, și că deputații cari au să croiască legile țerii, sunt socotiți ca reprezentanți ai poporului și ai voinței lui, — apoi e prea firesc, că singura „terorizare“ sau presiune legiuită în toate luptele politice și electorale, poate fi numai terorizarea masei poporului asupra alegătorilor, și a alegătorilor unii asupra altora, ca ei să aleagă astfel de deputați, ori de membrii în congregații, în comune etc., cari să aibă inimă pentru poporul din mijlocul căruia vor să fie trimiși în acele corporațiuni!

Admițând dar de adevărate spusese ziarelor ungurești, că la Dobra s'a făcut presiune, terorizare din partea poporului, asta încă nu e decât un titlu de laudă la adresa Dobrenilor, cari și în privința asta au mers înainte cu pildă bună, fiind cei dintâi la care s'a observat mai marcat principiul sântos al terorizării din jos în sus!

Această frumoasă lumină încă la Dobra a strălucit mai întâi așa frumos preste poporul nostru.

*

Pagubă că această lumină a fost pătată prin purtarea unor slabi de ingeri de ici, de colo, îndeosebi de unii alegători de pe valea Căianului, valea popii Berariu, cel ce mergea și el cu peană roșie de-a lui Farkas în... pălăria de preot... E pe acea vale un sat al cărui popă a votat cu Dr. Vlad, dar cei 4 alegători din sat toți cu Farkas. De ce? Că pe-acolo oame-nii fiind mai rămași napoi, se iau în bună credință după sfatul popii, — iar popa, un suflet pervers asupra căruia a uitat să se pogoare Duhul sfânt când l'a sfințit Vlădica, — așa a învățat pe oameni, să voteze cu omul solgăbirului — după ce pe oame-nii de încredere ai d-rului Vlad îi mințise că vor vota cu el — și oame-nii l-au ascultat. În dimineața alegerii s'a însinuat candidatului guvernamental la gara din Deva: „Köszö-nje meg, mert az embereimet átadtam“ (Mulțumesc-mi că pe oame-nii mei ți-i-am predat!

Bieții oameni! De-ar ști ei cum i-a batjocorit popa lor cel viclean și fari-seu, și cum i-a făcut de risul lumii, — de sigur nu i-ar mulțumi, nici altă-dată după gura lui nu s'ar mai lua! Spre norocire astfel de duhuri rele altele n'am observat.

Drăguț de tot era un preot bătrân, din un sat departe. Venise cale lungă ca să voteze cu Dr. Vlad. Și ne spu-nea următoarele:

— Am venit și eu, bătrân cum mă vezi, să dau un pic de ajutor lui Dr. Farkas Béla, candidat ungar, că mi-a fost odată om bun. Am avut un proces cu el. Perdusem procesul. Aveam să-i dau 22 fl. și 4 cr. M'am dus să-i plătesc. N'aveam decât țanc 22 fl. I'am zis: „Iacă Dle, am adus banii. Dar' zău că n'am decât 22 fl., fii bun iartă-mi cei 4 cr.“ Și nu mi i-a iertat! A trebuit să merg să iau 4 cr. împrumut dela un cismaș cunoscut, și să i-i duc. Acum am venit să-i arăt că „Românul ține minte!“ O să-l ajut un pic și eu!

Și a votat cu toți ai sei cu Dr. Vlad!

Iar noi am rămas mirați de faptul cum Românul ține minte, dar și mai mirați de inima ce Ungurul nostru, care acum pășea chiar în un cerc așa de românesc, a putut-o avea și o fi tot avându-o, față de un Român, de un preot, ne-dân-du-i pardon nici de 4 cr!

Nojiță.

FOIȚA

Cântece.

Și cerul earăși e senin!
Pădurea-i înverzită eară!
Și earăși flori și earăși cânt:
E primăvară, primăvară!
Și printre flori adie ear,
Spunând la basme vântul sării...
Și inimile ear încep...
Minciuna dulce-a primăverii!

S'a fugit bătrâna eană,
Ș'a venit copilul Prier,
Vesel, cu cântări de paseri
Și cu zurzuit de grieri...

Doar pe culmi mai e zăpadă...
Jos!... E deja primăvară!
Mintea'mi zice: „Eată'n seamnă!“
Inima! „Iubește eară!“

V. B.

Viața unei femei.

— de Winterfeld Warnov. —

1. Căsuța parcului.

În una din cele mai frumoase zile de Mai, cu aerul inbalsamat de parfumul miilor de floricele ale splen-

Nu-'i, și — nu va fi!

Foia „Néptanitik Lapja“, e-dată de ministrul de culte și in-ștrucțiune ungar pe seama școalelor, a publicat decurând un articol din peana oarecărui Végh István, care se făcea foc și pară în articolul său ca învățătorii poporului să se încoarde cu toate puterile la muncă pentru întruparea ideii de stat național maghiar.

La acest articol a publicat în aceeași foaie, în numărul dela 2 Iulie niște „Reflexiuni“ dl G. Tóth din Dobra care spune că cunoaște stările printre nemaghiari, îndeosebi printre Români.

Dl Tóth zice printre altele:

„Am cetit cu plăcere sufletească articolul. Dar m'am gândit apoi mult, că ce frumos e a privi prin ochelarii curați ai idealismului ori-care lucruri din lume... Dar ian să privesc acum și eu prin ochelarii realității, ori, să zicem, prin ai pessimismului, evenimentele din jurul nostru!“

Și privind spune, că dumnea-lui vede ce se face în alte state, că dacă naționalitățile nu se contopesc de bună voe, bărbații de stat mai pun mâna și pe mijloace de forță, cu puterea, căci sunt convinși, că drept de existență în viitor vor avea numai statele naționale; numai acelea să vor putea susține.

„Durere — urmează „politicul“ Tóth — noi (Ungurii) suntem în privința asta încă tot acolo, unde eram înainte de asta cu 4-500 de ani!“

„Suntem încă numai la începutul începutului.“

„În marea lucrare a zidirii statului național (maghiar) suntem încă numai la piatra fundamentală...“

Adecă „realistul“ nostru nu-mai nu le spune fraților sei maghiari: „Lasciate ogni speranza“, pe românește: „mai las'o focului“, sau „puneți arma jos, că nu-'i nădejde!“, — Căci dumnealui, care a văzut numai decurând insufletețea românească chiar la Dobra, desigur

didei naturii, la razele dulci și calde ale soarelui iubit de primăvară, pornirăm împreună cu mai mulți prietini, spre bunul numit „Altenhofon“, locuit acuma numai de un Inspector, care fusese odinioară, de o frumuseță uimitoare.

Pe drumul rău și neregulat a sătulețului prin care treceam, roatele trăsurilor noastre sunau și duruiau cu o așa asurzitoare ropoteală, că aproape din fiecare curte ne întimpina câte un câne lătrând în gura mare în urma noastră.

Oamenii priveau cu o curiositate naivă la cele două trăsuri ușoare și elegante.

La marginea satului era un turn vechiu, de unde apoi se extindea domeniul cu întregul edificiu. Un tablou sublim, și clasic pentru ochiu, — cu terasse pe ambele părți ale unui isvoraș cu șoapte tainice, — de unde se vedea restul unui Castel din secolul al XII. Deodată dispar toate la cotitura drumului, — de unde intri în curtea Castelului.

Acesta'i așa dară mult vestitul „Altenhofon!“ — Nespus de romantic priveau ruinile asupra ținutului deal-cum nu prea simpatic, unde cele mai

nu poate lua în serios pe cei-ce vorbesc de viitorul național maghiar al acestui stat, ca de un lucru ce le va cădea acuzi copt gata în mână!

Trăind printre Români și vâ-zând puterea lor de viață, care crește mereu, el instinctiv le spune: „Măi oameni, doar' noi suntem cu creșterea statului național curat maghiar, încă numai la dorință, la începutul începutului.“ Adecă așa cum e, că statul național maghiar nu există! Abia să fac încercările de a-i pune, piatra fundamentală“.

Iar noi le-o putem spune și mai bine, că chiar piatra fundamentală ei pe nisip o pun. Și nu vor putea clădi nimic pe -ea. Statul național curat maghiar azi, o zice dl Tóth însuși — nu există, iar noi mai a-daugem: și nici nu va exista vre-odată! Vremea stingerii de popoare a trecut!

Opineă.

Surgite!

Ch... 4 Iulie n. 1903

Un fel de anarhie, și de dibuială simptomatică ne înstăpânește pe toate terenele. Nimic clar, nimic lucid, deslușit.

Avem noi prescripții normative cari să delinieze progresul evolutiv al colectivității noastre naționale? Avem noi busola, carea să îndrepteze la țermul propășirii corabia vieții noastre de popor? Avem noi cartea, avem noi catechesea, carea să cuprindă credeul luptei și ținței noastre de neam? Pleiada strămoșilor noștri și-a știut formula credeul, — credeu scris cu litere de sânge pe drapelul lor. Cu barda într-o mână și cu crucea în alta, luptau înțepit și cu sîrguință, pentru neam și lege!

Noi? Noi dibuim în toate. Rîul dibuirilor noastre e tulbure, și înțepirile noastre lipsite de tact și de cumpănială.

Dascăli și propovăduitori ai cuvintelor cu tîlc obștesc avem și noi. Nu suntem așa sêraci. Dar ne lipsește cohesiunea, încopcierea organică indispensabilă, dintre cei, ce chemați și-n putere sunt a fi conducători intelectuali ai luptei noastre naționale, și dintre gloată, obștea ce condiționează reușita fizică, reală a luptei.

Nu ne încredem unul în altul. Cel de jos nu se încrede în sfatul celui de sus, și cel de sus nu se încrede în vînjoșia de forțe a celui de jos. Ne lipsește cohesiunea morală de

multe edificii domeniiale, erau de un exterior primitiv și foarte simple, cu ferestrii mici, și acoperite cu țigle roșii. Aici stau ruinele cu turnul vechiu, — a maiestaticului castel, care cu toate că avea zidurile raritate de grosime, de un metru!, — astăzi este numai o umbră a splendoarei de odinioară! Ușile și treptele coridoarelor decorate cu sculpturi și felurite anticități, sunt toate dovada viuă a unui timp mai frumos și mai fericit. Astăzi nime nu se mai interesează de refinoarea, sau înfrumșetarea lor. La intrarea principală, se întinde cu un fel de triumf etern domnitoarea iederă, regina ruinelor, voină a acoperi prin decorul vestimentului ei frumos, — mâna timpului nimicitor.

O tristă și nespuse de dureroasă vedere avia parcul, cu cărările lui neregulate, și brezele acoperite de mărăciuni, — care înăbușiseră totul; Nimic din frumusețea de odinioară. În lacul oarecând cu apă cristalină și plin de pescuți, acuma cântau ici-colea câte o broască ca un resunet lugubru și sinistru, al nimicirii. Dar acolo?! Ce să fie?! O căsăscie ascunsă în parc, — și aproape acoperită de tot de crengi de viță sălbatică, și

idei, și ne lipsește cohesiunea fizică de forțe.

Dacă vre-unul fie și o forță re-putativă în viața noastră — pășeste în palam publice cu idei sănătoase, corăspunzătoare trebuințelor social politice, cu idei pornitoare de curente nouă, — se află la moment alte capete, recrutate de conservativismul nostru de rassă, cari creează o campanie contrară, înfierând și aprehen-dând în fel și formă nouele idei cu nouele curente.

Ziaristica noastră cu ciclul înepui-sabil de întitulari și hărțuiri perso-nale, fți lasă impresia unui popor de gâlcevitori. Ne eșim prea iute din popas, ne perdem prea iute sărita. Invecitivele și improșcările personale, unde vezi că nu poți cu capacitatea sunt o armă prea grotescă, miroasă prea a aier de sat, prea a cioplitură țărănească. Arată mă tem, că nu mi-am făcut încă școala de popor cult. A impune cu forța vederile tale strimte și mioape de multe ori, nu e nota unui om calm și matur.

În foile noastre, mult puține câte le avem, nu se tractează lucruri ce ne ating mai de aproape pe noi. Nu afli marfă națională. Coloane întregi le vezi pline de imposturi și substili-sări din foi străine. Onoare puținelor excepționi!

Ne avem și noi nevoile și nêca-surile noastre. Nevoi cari taie adânc, fie în viața noastră morală, fie în cea economică. materială. Programul luptei noastre încă e plin de chestii vi-tale etnice, cari toate așteaptă soluție urgentă. Ziaristica e chemată să se ocupe cu ele, să le dea tranșamentul teoretic recerut. Nu trebuie atinse nu-mai per „suma capita“ căci is pârghia vieții noastre de popor. Ele cu-prind esigențele și pretensiunile unui neam întreg, în ele se resumă toată noima, tot zorul svîrcolirilor și nisui-nțelor străbunilor noștri. Sunt ale noastre, noi trebuie să le resolvim în comun umăr la umăr.

Ei și ce facem noi? Ne gâlcevim Divergentă, în idei, divergențe în ni-suințe. Eată totul.

Par'că nu suntem bărbați. Ținem cu încăpăținare la raționamentele ve-chi și inapte, și titulăm de „oportu-niști“, pe cei cu idei corespuzătoare stărilor în cari trăim.

Noi cești puși deasupra ne tragem de cap, perzându-ne timpul în discuții sêci și capacitări pedante, în vreme ce țeranul, talpa obârșiei noastre de neam, alunecă, cade — mrejuit de rociul demagojilor stupizi — pe panta socialismului și a altor plăgi.

O gașcă de demagogi imbecili, fa-bricati de infecția șarlatanismului semitic, se svîrcole și se încearcă să samene sămânța distrugerii morale și printre poporul nostru. Și poporul, bietul, oropsit și supt, cum e, de multe necasuri și biruri, când aude că i-se promite sarea cu marea, se dă prins. Nu-i nime cine să-l mântue nuli tinde nime mână de ajutor. Și-i mirare că se dă prins? Dușmanii vieții noastre nu se îndestulesc că ne atacă limba, vatra vieții noastre de popor

iederă. Îndată aflarăm mai multe trepte de piatră cioplită cu măestrie, cari conduceau la intrare, și plini de mirare ne apropiarăm!

Ușa dela mijlocul chioscului unde ne aflarăm, sta deschisă, — mirarea noastră creștea cu fiecare pas ce fă-ceam, căci înaintea ochilor noștri stă-tea deodată o sală pretinoasă cu fe-restrii mari și frumoase. Plafonul ei era decorat cu flori artificiale din cele mai alese colori. Pe pereți atârnavu tăblițe cu felurite inscripții. Întăia pe care am cetito suma astfel!

„Der nur die eigene Kraft zu schä-[tzen, darf wagen,
Der es gelernt in Geduld anderer
[Schwäche zu tragen!“

Intru adevăr un bun proverb, care merită să ni-l însămăm.

Lângă sala asta interesantă, de o parte erau două odăi folosite una de bucătărie, și alta pentru servitoare, iară de alta parte o odaie spațioasă cu înfățișare de dormitoriu, a cărei pereți erau din jumătate la vale lu-crați cu o măestrie rară, ca și când ar atârna tot tapete pe ei.

La vre-o câțiva pași dela această casă, era o insulă, acoperită de flori. La marginea ei se afla un mormânt.

vreau acum să ne distrugă și legea credința din strămoși, acest oxigen, acest ciment impermeabil al durabi-lității noastre etnice.

Unde sunteți voi conducători, voi lumina neamului nostru? Voi proți și învățatori, propovăduitori ai cuvintelor D-zești, unde sunteți? E timpul suprem. Treziți-vă!

Sufletele străbunilor noștri plâng de mila bietului țeran ajuns în punga capitaliștilor șarlatani și stors și supt până la măduvă de infernalele lipitori ce trăiesc din sângele lui. Aceste su-flete vă strigă vouă treziți-vă!

Nu e timpul de perdut. Trebuie să ne croim direcții sănătoase pe toate terenele. Nu e vremea hărțuierilor personale și a disidențelor profesio-nale.

Să luptăm și să ne pretindem noi însine drepturile garantate legalmente de parafii țerei. Să intrăm și noi în valurile politice de zi, căci e în joc viața unui popor întreg, și viața unui neam n'o poți dirija numai din tufă — pe cum cred unii. Să nu așteptăm alte vremuri mai bune în un „dolce far niente“.

Începutul e făcut. Noi gloata, noi gregarii se-i urmăm îndrăsnutului, care a avut curajul să rupă ghiata. Suntem un popor numeros. Și preste voința lui nu se poate trece așa ușor la ordinea zilei, precum cred fuduli noștrii prepotenți.

Suntem vitregiți, suntem tolerați humai, în pământul cojit de sângele și oasele strămoșilor noștri. Polipul șovinismului cearcă să ne sugă vloga de popor cearcă să ne stângă. Și de stăm cu mâinile în sin, de stăm în-erți, atunci nu suntem vrednici de numele cel purtăm, nici că ne acopere ceriul.

La luptă dar! „Surgite!“

Petru.

Spicuri economice.

Afirmația următoare a conte-lui Károlyi, că organizarea și adă-postirea intereselor micilor și sla-bilor agricultori își află puternicul scut în tovărășiile argricole și în însoțirile economice, formate de agricultorii dela sate — o aflăm absolut îndreptățită.

Și nu avem destule cuvinte să îndemnăm pe sătenii noștri și mai ales pe conducători ai acelora, să nisuiască la formarea astorfel de to-vărășii.

Trebuie să înțelegem și noi o-dată, că munca economică azi numai așa mai poate aduce roa-dele dorite, dacă este asociată.

O punte sau mai bine zis un podișor mic, te conduce involuntar până la locul acela, — unde totul ți pare așa de tainic.

O bancă se află sub umbra cren-gilor pletoase, a unei salce triste, cari se leagănă și de cea mai mică adiere a vântului. Jur împrejur iarbă verde de o rară frumuseță, desfătează ochiul privitorului. Tainica tăcere, liniștea și pacea sfântă, par'că spune prin șoapta zefirului tainic despre o lume mai sublimă, mai bună, mai nobilă și mai frumoasă, departe de șgomotul lumii, cu tumultul ei reută-cios și plin de deșertăciune. Așa un loc se potrivește pentru o păreche sincer iubitoare și fericită, care pre-feră, a trăi numai fericirii sale propii

Dar oare cine a locuit în căsăscia aceasta? Să întrebăm pe bătrânul inspector, el de sigur ne va putea da lămuriri despre cine a trăit aici, și de spre tot trecutul lor.

(Va urma).

În val-vârtejul traiului de azi, singuraticul se perde. Numai munca unită, numai capitalul asociat își mai poate azi rupe drum în greul traiului.

În privința aceasta putem lua pilde alese dela societatea maghiară — cu deosebire dela cea din Ungaria, unde azi există d. e. tovărășii sătești numite „creștine“, în număr de 3668. Apoi Reuniunea economică din Nitra a înființat peste 500 tovărășii sătești cu felurite scopuri și anume: tovărășii agricole cu scopul dezvoltării culturale, tovărășii de mașini, de asigurare împreună, de magazin, de consum, de credit, etc.

Cadrele, ramele, ăstorfel de tovărășii și noi le-avem deja. Avem două reuniuni economice — în acțiune: „Reuniunea agricolă din comitatul Sibiiului“ și „Reuniunea economică din Orăștie“.

Ambele au deja până acum înființate câteva tovărășii — dureri numai de credit, Adecă tocmai cu astfel de scop și cu astfel de țintă, pentru ajungerea căreia și așa avem deja doar prea multe bănci prin aproape toate centrele pământului românesc. Zic prea multe bănci — în raport cu numărul disparent al tovărășiiilor românești, cu alte scopuri economice — poate tot atât de însemnate ca acela al creditului.

Să sperăm însă, că ce s'a lăsat afară până acum se va face în viitor

II.

Temelia bunăstării economice, crede contele Károlyi, că zace în crearea uniformității pretensiunilor, care se promoveze de-o potrivă, atât intereselor agricultorilor, cât și a meseriașilor și a negustorilor, că așa întreg grosul națiunii se muncească pe calea, care stârpește concurența și dușmănia periculoasă.

Uniformarea aceasta și pretenziunile, și apoi bunăînțelegerea la muncă, crede contele Károlyi, că își află expresia în următoarele postulate: 1. Scărișarea sarcinilor publice împărțirea mai dreaptă și administrarea mai corectă a dărilor. 2. Scărișarea cametelor la împrumute, reforma băncilor, rînduirea cărții fonduare, convertirea împrumuturilor ipotecare (pe în-tabulație), etc.

Inmulțirea venitelor prin formarea mai urcată a prețurilor: reforma bursei, înfrânarea trusturilor și a cartelelor, lățirea și înmulțirea însoțirilor de valorisare. 4. Lățirea culturii în popor, dezvoltarea spiritului umanitar, urmărirea și estirparea înșelătoriei, înblânzirea legii de execuție. 5. Impedecarea emigrărilor și a imigrărilor, îngreunarea câștigării de proprietăți prin străini, colonizarea prin ținuturile locuite de naționalități, dezvoltarea acțiunii numită „ruteană“ și în astfel de ținuturi unde se pare potrivită. Și în urmă aducerea legii „homestead“ și a asigurării minimumului de proprietate.

Enumărând aceste postulate, contele Károlyi afirmă, că prin intruparea acelor ideile agrare se pun în serviciul ideii de stat unitar maghiar.

Dacă aceste postulate nu ar avea nici o altă însemnătate, dacă nu ar cuprinde nici un simbur de învățătură pentru acțiuni economice — ar trebui să le punem bine la răvaș și aminte să le avem și numai pentru conclusia, cu care îi place contelui Károlyi să încheie șirul acelor. Căci e de mare trebuință să știm din care parte și în ce formă ni-se semnalează atacul asupra economiei noastre naționale și implinit asupra noastră ca naționalitate, ca români.

(va urma.)

V. C. Osvad.

Știri politice

Clocotesc Balcanii.

În Balcani după toate semnele lucrurile încep a lua din nou o întorsătură serioasă. Ici coala vezi numai schintei — unele se sting altele se aprind. Bulgaria a început a face întărituri la granița de către Turcia. Două batailloane de pionieri au plecat la graniță și după cele mai noue știri cavaleria are să le urmeze. La deprinderile de arme au fost chemați vre-o 20 mii de rezerviști, pe durată de câte 3 săptămâni.

În 7 Iulie a. c. a avut loc o ciocnire sângeroasă, între o ceată de Bulgari și soldați turci. Lupta a ținut aproape până la 6 ore. Cincizeci de soldați turci au căzut. Perderea bulgarilor nu se știe. Saravoff a apărut de nou cu ceata sa în comuna Kukus (vilaie-tul Salonic). Plănuiesc atacuri noi cu dinamită. După-cum se susține în cercurile militare, vor fi transportați în Salonic o sută de mii, iar în Koszovo și Adrianopol câte cincizeci mii de soldați. Consulii austro-ungar și rusesc din Üsküb au mers la locul de luptă ca să-și câștige personal informațiile despre situațiune.

NOUTĂȚI

Papa Leo XIII. e pe sfârșitul vieții Zace deja de vre-o câte-va zile pe patul seu de agonie. Dr. Mazzoni care îi dă consultațiunile, nu are nădejde să-l mai poată mântui. E de-altcum și bătrân (are 94 de ani). Ochii Europei întregi sunt ațintiți spre Roma. Toți așteaptă... prevăd sfârșitul dela care om nu se poate sustrage. Poate pe când scriem șirele acestea va fi și trecut la cele vecinice...

Ban al Croației a fost denumit de nou în locul lui Tomasics, contele Teodor Pejaesevics. Noul Ban a plecat în 9 l. c. la castelul său din Nascici și de aci va pleca probabil la Zagrab.

Manevrele din est an. În 24 l. c. soldații din garnisona de aci pleacă la exercițiile de Regiment. Din 11 până în 16 August nou a. c. vor avea loc exercițiile de Brigadă și anume Regimentul 31 cu 4 și 64 cu 3 Batailloane vor avea cartierul suprem în Brad; ear Regimentele 51 și 82 în Deva.

Manevrele mari vor avea loc pe vellea murășului în jurul Lipovei: din 3—8 Sept. nou a. c. Aci se vor bate

corpurile de armată 12-lea din ardeal (Sibiu) și al 7 lea din Bănat (Timișoara).

Va asista însuși Majestatea sa est-an la aceste manevre.

Curios e însă că aceste exerciții au aspectul ca și când dușmanul ar veni dinspre... România.

Moarte. Emil Cigărean, student în drept a reposat în Domnul, în Turda, la 3 Iulie n. în etate de abia 23 ani, după îndelungate și dureroase suferințe, Fie'i somnul lin!

O alegere liberă. Ieri în 10 Iulie n. a avut loc alegerea de notar comunal în frunțașă comună Romos. Au fost de toți 12 concurenți, întrecari și vre-o 7 români. Insuflețirea poporului era mare — mai ales că aci românii formează majoritatea absolută a alegătorilor. Domnul pretore suprem Iul. Fodor a candidat pe toți concurenții spunând în limba română poporului că are drept să aleagă pe cine voiește. Romosenii cu inteligența în frunte sau purtat brav. Din 27 de voturi sau dat 26 pentru dl Cornel Grădina originar din Baița (Zarand). Unul sa abținut dela votare. Dl Grădina a fost declarat de ales. Poporul pune mari nădejdi în bravul său nou ales.

Onoare să cuvine dlui primpretore, care sa purtat asa de cinstit și alegătorilor care au luptat bună luptă.

Logodnă. D-șoara Victoria Dumitrean din Șard și dl Victor Stanca, cleric abs., din Vurpăr, fidanțați. Felicităm pe tinerii miri.

Un omor înflorător sa petrecut Sâmbătă seara în 4 Iulie nou aici în Orăștie. Un anumit Adam Oltean zidar de profesiune a jungiat în vre-o 5 locuri pe tînărul pantofar Alexandru Deac. Firește vina o poartă earăși dragostea...

— Bato focu că părdalnică-i!... Pe ucigaș lau deținut.

Societatea meseriașilor români „a tălparilor și a cismarilor din Hațeg“ prin aceasta vine a exprima mulțumită tuturor sprijinitorilor și binefăcătorilor cari cu ocaziunea arangerii petrecerei de vară, a „nedei“ îndatinată, a treia zi de rusale ne-au dat sucursul, ca petrecerea atât moralmente cât și materialicește să obțină rezultatul cel nai îmbucurător.

Cu suprasolviri au contribuit următorii Domni: Dr. Victor Bontescu 9 cor., Dr. August Streițar 3 cor., Lenkes Jozsef 2 cor., Pompeiu Popescu 2 cor. Petru Clecan 6 cor., Ioan Vasii, notar 2 cor., George Popesc, Fridrich Kraus, Neti Ciuciu, Pompeiu Neustedter, Virgil Popoviciu, Nicolae Vasii, Marcu Todosie, Marcu Jan, Cornel Popoviciu, Dr. Vojna și Emilian Socaciu câte 1 coroană la olaltă 11 cor., Todor Doboș 40 bani, Nicolae Olariu 20 bani, M. Chirca 20 bani, Hoditsek Károly 10 bani. Venitul nedei a fost 120 cor. 30 bani. Spesele 60 cor. 80 bani. Exprimăm tuturor sprijinitorilor mulțămăta noastră.

Din ședința adun. gen. a societ. meseriașilor „a tălparilor și cismarilor din Hațeg“ Hațeg la 21 Iunie 1903. Todor Făgăraș, preș. Nicolae Sanzian notar.

„Alkotmány“ Foaia clericalilor atrage atențiunea bărbăților de stat din Ungaria asupra primejdiei socialiste care amenință țara cu sguduirea ei din temelii? propune — numita foaie — având în vedere că socialismul e un rău general, și că acesta amenință acum și pe români a'i lua în val — vârtejurile sale, — zic propune, ca reuniunile catolice să scoată

ziare românești în care să combată socialismul. —

— Bune idei, dar au pare mi-se rostul ca toaca la urechea surdului.

Cununie. Dl Rusalin Ionescu și d-șoara Mariți Iancovici anunță serbarea cununiei lor, care se va ținea Marți în 21 Iulie n. la 4 ore d. a., în biserica gr-or. din Orăștie.

— Dl Iosif Filicea și D-șoara Elena Haneșiu, anunță serbarea cununiei lor care se va ținea Duminecă în 6/19 Iulie, la 4 oare d. a. în bis. gr-or. din Orăștie.

Pe întrecere cu trenul. Un anumit Sevici din Zombor (Ungaria) își înhămasă 2 cai vrednici o mie de coroane la trăsura. Pe drumul de țeară mergend cu trăsura a auzit numai de odată că vine trenul din dă-răpt Sevics și-a oprit trăsura până ce l-a ajuns trenul. S'a uitat apoi o leacă la tren și a dat corbaci cailor, cari sburau nu alta cu trăsura. În-zădar s'a trudit fochistul dela tren căci Sevici cu trăsura lui întrecuse trenul și cu o bunicică distanță îl lăsase la spate. Drumul țerii trebuia acum să treacă peste șinele trenului, omul nostru voia să treacă de ceia parte încă înainte trenului, voia să arete că lui nu-i impune trenul. În zădar a fluerat mașinistul, omul a dat încă o lovitură bună cailor, cari se grăbeau a trece șinele. Dar în momentul acesta a sosit și locomotiva acolo și omorînd caii între roatele sale a aruncat trăsura toată farămuri la o depărtare de câți-va metri. Din norocire însă lui Sevici și servitorului seu, ce era în trăsura afară de câte-va lovituri ușoare nu li-s'a întemplat nimic.

Locuitori globului.

O interesantă statistică a populațiunei globului pământesc a fost publicată de Zeller, directorul comitetului de statistică din Württemberg, în „Jurnalul general al misionarilor“.

După această statistică numărul aproximativ al locuitorilor pământului este de 1,544,580.000 de suflete; dintre aceste creștini 534,940.000, evrei 10,860.000, mohamedani 175,290.000. păgâni 823,420.000.

Printre păgâni, cari și azi sunt mai mulți ca creștinii, cei mai mulți sunt credincioși ai lui Confuciu, vre-o 300,000.000.

La fiecare mie de oameni din lume vin 346 creștini, 7 evrei, 114 mohamedani, 533 păgâni.

E interesant de a asemăna aceste date numerice cu datele timpului trecut, înainte cu 100 de ani. Să află un calcul făcut de geograful francez Mal-Brun, după care atunci se numerau 220,000.000 de creștini și 5,000.000 evrei, pecând populația pământului întreg numera până la 545,000,000. Dară cifra din urmă pare a fi prea puțin vrednică de crezământ spre a se face dintr'nsa oare-cari conclusiuni temeince. Cu siguranță se poate spune, că numărul creștinilor crește cu mult mai repede decât al altor religii.

Asia ne înfățișează amestecul cel mai împeștrăț de religii. Aici mai mult de a treia parte a populațiunii se ține de doctrina lui Confuciu, a patra parte de a lui Brahma, câte o șep-time mohamedani și budști, ear celelalte religii au un loc facabia a 10-a parte a populațiunei asiatice.

În Africa aproape trei sferturi de locuitori se țin de politeism (crezători în mai mulți Dumnezei); în rînd cu acesta numai legea lui Mahomed (turcească) dispune de un însemnat număr de credincioși așa că din o mie de africani, se țin de dînsul aproape 230 de oameni, și după

datele unor exploratori ai Africei Islamul și acum are o mare putere de respândire.

Asia și Africa sunt locurile cele mai timpurii ale cultului omenesc; în primele veacuri creștinismul a ocupat iute în aceste părți ale lumii o pozițiune solidă, dar în urmă el a fost aproape cu totul nimic, și numai de vr'o 100 sau 150 de ani în urmă crucea lui Christos a început să străbată iarăși, cu încetul și cu greutate în aceste întinse părți ale lumii.

În timpul de față Europa, America și Australia cu Polinesia sunt părțile, unde majoritatea populațiunei aparține creștinismului.

Din aceste date statistice se vede iarăși cât e de nefinsemnată partea de populațiune a neamului omenesc, care s'a înclinat la picioarele sfintei cruci și s'a luminat cu lumina adevărului lui Christos, și câtă omenire șede încă în umbră și în întunerecul morții. Multă muncă mai așteaptă pre predicatorii creștini până când lumina învățăturii evanghelice va străbate în aceste întinse părți ale întunerecului celui mai din afară.

FEL DE FEL

Jurăminte ciudate. La Chinezi jură la judecătorie astfel: Chematul stinge o, luminare și zice: „Așa se mi-se stingă vicața dacă voiui minți!“ Numărul acestora e mare, de aceea la tribunalele chinezești se și află o luminare anume pentru asemenea treabă, cum e la noi crucea.

Alții însă ingenuche, sparg o ceașcă și judecătorul îi zice: „Ai spart ceașca. Așa se și-se spargă sufletul, dacă nu vei spune adevărul.“ Alții tae capul vre-unei paseri și zic: „Așa se mi-se întemple și mie dacă nu voi spune adevărul.“

Unul chemat ca martor în New-Sud-Wales, n'a voit să jure până ce nu i-a adus pentru aceasta un fel de papagal negru (Cacadu) care a costat zece franci.

Unii locuitori din India jură numai pe pei de tigrul zicend: „Să mă mănânce tigrul dacă nu spun adevărul“ sau pe solzi de șopărlă zicend: „Să mi-se facă solzi pe pele ca la șopărlă, dacă nu voi spune adevărul“, etc.

Cetind acestea ne aducem aminte de vechii Romani, care la încheierea de tractate de pace, tăiau în bucăți un câne, de bună samă menind că așa să pățească cel-ce nu se va ținea de învoială.

Căsătorie pe tren. Lucrul pare cam de necrezut și totuși e adevărat. Tribunalul din Edinburg a trebuit să judece io zilele acestea valabilitatea unei rare căsătorii. Un socaci de 21 ani se îndrăgostise nebunește în fata de 19 ani a unei spalătorese. Tînărul ar fi și luat fata în căsătorie dar familia acesteia n'a aflat lucrul de... chiar potrivit. Tînărul însă de loc a „fier“ un plan bun. Într'o seară frumoasă de Maiu îndrăgostiții sau urcat în trenul accelerat și nu s'au scoborât până la prima stațiune din Scoția. În Scoția chiar și acum e încă în vigoare legea voche, după care nu e chiar neapărat de lipsă să fie preot de față la încheierea căsătoriei ci pretinde numai jurământ și voință împrumutată. Cum a ajuns trenul pe pământul Scoției, feciorul a pus inelul său în degetul fetei, au declarat împreună că și vor fi soți legali și credincioși, sau jurat înaintea lui Dumnezeu și în fața martorilor că se vor iubi fidel până la morment. După aceea sau sărutat, și cu cel mai apropiat tren au plecat îndărăpt și au declarat la mama fetei că — eată sunt căsătoriți și fericiti. Mama fetei nu s'a îndestulit cu asta ci a adus faptul înaintea tribunalului din Edinburg, care după o pertractare de jumătate de oră a dus scințița declarând cununia de valabilită pentru-că D-zeu de bună seamă a auzit jurământul chiar și dacă acela a fost făcut în cupeul unui tren.

— Să nu uităm însă că faptul s'a petrecut... în Anglia!...

Sz. 761—1903 kir. végrh.

Arverési hirdetemény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. és 120. §§-ai értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbíró 1903. évi V. 174 számú végzése következtében Dr. Antoni Ede szászvárosi ügyvéd által képviselt „Brooser Vorschus-Verein“ és végrehajtató javára Csollokoi Avram és társai kosztosedi lakosok és végrehajtást szenvedettek ellen 90 K s jár. erejéig foganatosított biztosítási végrehajtás útján felül és lefoglalt és 640 K becsült következő ingóságok, u. m.: ökrök és szekér nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járásbíró 1903-ik évi V. 174/4 sz. végzése folytán 90 K tőkekövetelés ennek 1901. 20/II-től járó 6% kamatai 1/3% váltó díj és eddig összesen 56 K 12 fillérben bírólágg már megállapított, valamint ezuttali 3 K 20 fillér árverés kitűzetési költségek erejéig Kosztoseden adósok lakásán leendő eszközzésére **1903. évi július hó 25 napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. és 108. §§-ai értelmében esetleg becsáron alul is, azonban csakis készpénzfizetés mellett, fognak a legtöbbet ígérőnek eladatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik. A befolyandó vételár pedig bírói letétbe fog helyezetteti.

Kelt Szászváros, 1903. évi június hó 29 napján.

Rác Árpád
kir. bir. végrehajtó.

Sz. 766—1903. kir. végrh.

Arverési hirdetemény.

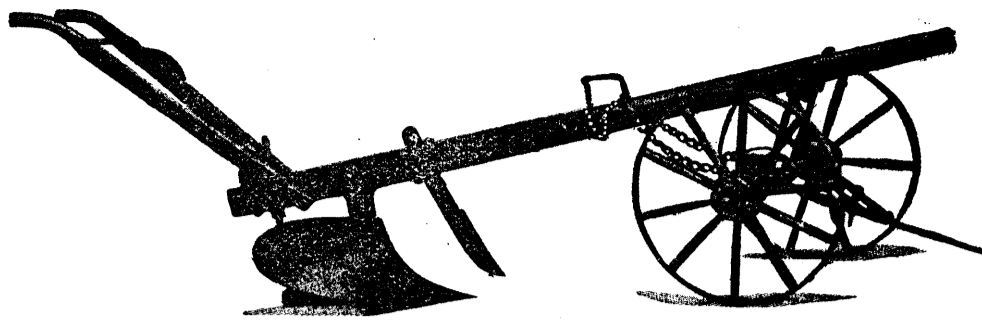
Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. és 120. §§-ai értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbíró 1903. évi Sp. I. 141/3 sz. végzése következtében Dr. Antoni Ede szászvárosi ügyvéd által képviselt Zobel Károly szászvárosi lakos és végrehajtató javára Balomiri Zunea Minerva és társa balomiri lakosok és végrehajtást szenvedettek ellen 61 K 90 fill. s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján felül és lefoglalt és 1363 K 90 fillérre becsült következő ingóságok, u. m.: ló, különféle ezüst neműek, butorok, ágy, asztalneműek és egyéb ingok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járásbíró 1903. évi V. 351/5 sz. végzése folytán Lt 99 K 41 fill. tőkekövetelés ennek 1900. jun. 30-tól járó 5% kamatai, valamint ezuttali 5 K 70 fill. árverés kitűzetési költségek erejéig Balomiron adósok lakásán leendő eszközzésére **1903. évi július hó 23-ik napjának délelőtti 8 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §§-ai értelmében esetleg becsáron alul is, azonban csakis készpénzfizetés mellett, fognak a legtöbbet ígérőnek eladatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szászváros, 1903. évi június hó 29 napján.

Rác Árpád
kir. bir. végrehajtó.

**Cele mai bune pluguri**

sunt azi așa numitele „*Pluguri de Bacica*“, lucrate din **renu-mitul și neîntrecutu fer de Stiria.**

Părțile de lemn sunt din material sănătos, lemn tare, trainic. Plugurile aci recomandate se pregătesc în Orăștie sub suprave, ghiarea mea proprie și așa pot mijloci reparări ori schimbări mai mărunte, fără cheltueli, aicea.

Pluguri de probă dau bucurios celor-ce doresc, și neplăcând-le primesc înapoi.

Prețul (afară de roțile) 20 cor. unul.

Recomand cu toată stăruința aceste pluguri tuturor economilor nostri! — **Venzătorilor: rabat.**

Ioan I. Vuleu
Orăștie.

**„Calicul“ în a doua ediție.**

Pe al doilea semestru din acest an escriem nou abonament la „Calicul“ cu prețul de 3 cor. — pentru străinătate 3.50 franci.

Abonamentul se plătește înainte de 1 Iulie v.

Celor-ce nu-s „feciuri d'ai lui bani gata“, dacă ne cer, le concedem plățirea abonamentului ori-când în decursul semestrului.

Cu numeri dela începutul anului nu mai putem servi.

Din motivul acesta vom scoate pentru cei-ce doresc a posede „Calicul“ dela începutul anului, o a doua ediție.

Prețul abonamentului la a doua ediție se reduce pentru primul semestru la 2 cor.; pentru al doilea semestru rămâne tot 3 cor.

Abonamente la a 2-a ediție a „Calicului“ primim până în 25 Iulie v.

A doua ediție e condiționată d'un număr de cel puțin atâța noi abonenți, câți se recer la acoperirea speselor rețipărilor.

„Calicul“ oferă o lectură hazlie, care în veci nu se învechește.

Dovadă continuele cereri după exemplare de acum 16 ani, de cari la noi nu se mai află.

Administrația „Calicului“ în Sibiu.

Sz. 757—1903. kir. végrh.

Arverési hirdetemény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. és 120. §§-ai értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a Szászvárosi kir. járásbíró 1902. évi V. 868 sz. végzése következtében Dr. Antoni Ede szászvárosi ügyvéd által képviselt „Brooser Vorschus-Verein“ és végrehajtató javára Dragolea Vasile és társai szászvárosi lakosok és végrehajtást szenvedettek ellen 56 K s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján felül és lefoglalt és 660 K becsült következő ingóságok, u. m.: lóvak, ökrök, kocsik, széna és szalma nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járásbíró 1903-ik évi V. 570/4 sz. végzése folytán Lt. 52 K 40 fill. tőkekövetelés ennek 1901. 28/II-től járó 6% kamatai valamint ezuttali 5 K 90 fillér árverés kitűzetési költségek erejéig Szászvároson adósok lakásán leendő eszközzésére **1903. évi július hó 22 napjának délelőtti 8 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §§-ai értelmében esetleg becsáron alul is, azonban csakis készpénzfizetés

mellett, fognak a legtöbbet ígérőnek eladatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik. A befolyandó vételár pedig bírói letétbe fog helyezetteti.

Kelt Szászváros, 1903. évi június hó 29 napján.

Rác Árpád,
kir. bir. végrehajtó.

**„Tipografia Nouă“**

a foii „*Libertatea*“,

se ofere a executata tot felul de tipărituri: opuri, broșuri, foi, cărți, circulare, anunțuri, etc.

Toți amicii și doritorii de înălțare a ziarului „*Libertatea*“, sunt rugați a-și executa tipăriturile de cari au lipsă, în

„Tipografia Nouă“
din Orăștie.

**„AGRICOLA“**
INSOȚIRE ECONOMICĂ DE MAGAZIN ȘI ANTICIPATII ÎN HUNEDOARA**Concurs.**

Pentru ocuparea postului de **casar** la Insoțirea economică de magazin și anticipații „Agricola“ din Hunedoara se escrie concurs cu termin până la 1 August st. n. 1903.

Reflectanții la acest post vor avea să-și fixeze ei pretensiunile de salar, pe lângă care vor mai primi și tantiemă statutară.

Să recere o cauție de 2000 cor. în hârtii de valoare sau în bani gata.

Alesul va fi obligat a da ajutor și contabilitate.

Postul e de ocupat în decursul lunii August a. c.

Hunedoara, la 6 Iulie n. 1903.

Diracțiunea.

Invetăcel de prăvălie.

In neștătorie de manufactură și mărfuri curente a subscrisului se primește un invetăcel din casa bună, care se aibă 2—3 cl. gimnasiale ori reale, și se cunoască pe lângă cea română și limbile germană și maghiară.

A se adresa la subscrisul

George Bats,
comerciant.
Orăștie (Szászváros)

**Strămutare de local.**

Fac cunoscut onoratului public, că mi-am strămutat

atelierul fotografic

din casele dlui K. Hermann, unde era până acum, în

casele dlui I. F. Schelker
piața mare Nr. 27.

vis-à-vis de „Casina maghiară“, unde sunt arangeat în chip de tot modern, elegant, cu salon special de primire, de toaletă și de fotografare.

Rog pe onorații mei mușterii, a mă cerceta în viitor în noul meu local.

Adolf Schuller

2—3

fotograf.

Sz. 5824—1903. tkv.

Arverési hirdetemény kivonata

A szászvárosi kir. járásbíró az 1881. évi LX. t.-cz. 102. és 120. §§-ai értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a „Ardeleana“ pénzintézet végrehajtónak Mária Iuon I. Iuonutz és tsa végrehajtást szenvedő elleni 134 K tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a dévai kir. törvényszék (az algyógyi járásbíró) területén lévő Mádán fekvő a mádai 188 sz. tjkvben A + 1 rd. 1549 hrszra 15 K, A + 2 rd. 1738 hrsz. ingatlanra 3 K, A + 3 rd. 2061 hrsz. ingat. 34 K,

A + 4 rd. 2076, 2079 hrsz. ingat. 15 K, A + 5 rd. 2421, 2424 hrsz. ingat. 111 K, A + 6 rd. 2526/1 hrsz. ingat. 13 K, A + 8 rd. 3174 hrsz. ingat. 12 K, A + 9 rd. 3186 hrsz. ingat. 29 K, A + 11 rd. 3197 hrsz. ingat. 5 K, A + 14 rd. 3456/1 hrsz. ingat. 10 K, A + 15 rd. 3461 hrsz. ingat. 26 K, A + 16 rd. 3469, 3470, 3471 hrsz. ingat. 626 K, A + 18 rd. 4507 hrsz. ingat. 15 K, A + 20 rd. 4537/2 hrsz. ingat. 8 K, A + 21 rd. 4540 hrsz. ingat. 33 K, A + 22 rd. 4741 hrsz. ingat. 13 Koronában az árverési ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok a az 1903. évi július hó 30-ik napján délelőtti 9 órákor Mada községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól il eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzet árfo-lyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszter rendelet 8. §. kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni

Szászváros, 1903. évi június hó 30-án.

A kir. járásbíró mint telek-könyvhatóság.

Sóhalmy
kir. albiró.

Sz. 758—1903. kir. végrh.

Arverési hirdetemény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. és 120. §§-ai értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbíró 1902. évi V. 874 sz. végzése következtében Dr. Antoni Ede szászvárosi ügyvéd által képviselt „Brooser Vorschus-Verein“ és végrehajtató javára Zesevits Alajos szászvárosi lakos és végrehajtást szenvedett ellen 60 K s jár. erejéig foganatosított biztosítási végrehajtás útján felül és lefoglalt és 2017 K 60 fill. becsült következő ingóságok, u. m.: különféle butorok, ágy, asztal, férfi ruha, fehér neműek és egyéb ingok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járásbíró 1903-ik évi V. 571/4 sz. végzése folytán 60 K tőkekövetelés ennek 1901. 20/II-től járó 6% kamatai 1/3% váltó díj és eddig összesen 45 K 90 fillérben bírólágg már megállapított, valamint ezuttali 8 K 40 fillér árverés kitűzetési költségek erejéig Szászvároson adós lakásán leendő eszközzésére **1903. évi július hó 22 napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §§-ai értelmében esetleg becsáron alul is, azonban csakis készpénzfizetés mellett, fognak a legtöbbet ígérőnek eladatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek avára is elrendeltetik. A befolyandó vételár pedig bírói letétbe fog helyezetteti.

Kelt Szászváros, 1903. évi június hó 29 napján.

Rác Árpád
kir. bir. végrehajtó.